

(แบบฟอร์ม) รายงานวิทยุเพื่อนเกษตรกร

ประจำเดือน เมษายน พ.ศ. 2569

เรื่อง สถานการณ์ภาคตะวันออก (ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง) และผลไม้ภาคเหนือ (ลิ้นจี่)

สวัสดีครับ ท่านผู้ฟังทุกท่าน ขอต้อนรับเข้าสู่รายการวิทยุเพื่อนเกษตรกร รายการที่จะพาทุกท่านไปค้นหาเรื่องราวดี ๆ ของภาคการเกษตรของประเทศไทย

วันนี้เราจะพาทุกท่านไปติดตามสถานการณ์ผลไม้สำคัญของประเทศไทย ทั้งในพื้นที่ภาคตะวันออก และภาคเหนือ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตหลักของผลไม้เศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อรายได้ของเกษตรกร และการส่งออกของประเทศ

1. สถานการณ์การผลิตผลไม้ภาคตะวันออก (ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง) ปี 2569

คณะทำงานย่อยเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลและโลจิสติกส์ภาคตะวันออก ประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำข้อมูลไม้ผลเศรษฐกิจภาคตะวันออก ปี 2569 เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการไม้ผลเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ (พยากรณ์ รอบที่ 2)” เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมโนโวเทลระยอง สตาร์ คอนเวนชัน เซ็นเตอร์ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เพื่อประเมินสถานการณ์ไม้ผล 4 ชนิด ในพื้นที่จังหวัดระยอง จันทบุรี และจังหวัดตราด โดยปี 2569 ไม้ผลรวมทั้ง 4 ชนิด ได้แก่ ทุเรียน มังคุด เงาะ และลองกอง มีเนื้อที่ยืนต้นรวม 1,009,915 ไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 เนื้อที่ให้ผล 811,027 ไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 มีปริมาณผลผลิตรวม 1,402,198 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.0 จากปีที่ผ่านมา โดยผลผลิตรวมที่เพิ่มขึ้นมีปัจจัยหลักจากทุเรียนที่มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.4 ซึ่งได้รับอานิสงส์จากสภาพอากาศที่เหมาะสม การยกระดับมาตรฐานห่วงโซ่อุปทาน และการบูรณาการเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการเกษตร (Agri-Tech) ร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในขณะที่กลุ่มไม้ผลที่ลดลง ได้แก่ มังคุด เงาะ และลองกอง มีผลผลิตลดลงร้อยละ 32.7 และ 6 ตามลำดับ เนื่องจากต้นไม้อยู่ในระยะพักสะสมอาหารหลังให้ผลผลิตมากในปีที่ผ่านมา ซึ่งผลผลิตจะทยอยออกสู่ตลาดตั้งแต่เดือนมกราคมถึงกันยายน โดยออกกระจุกตัวสูงสุดในเดือนพฤษภาคม คิดเป็นร้อยละ 45 ของผลผลิตทั้งหมด

1.1 ทุเรียน ภาคตะวันออก

ปี 2569 เนื้อที่ยืนต้นทุเรียนขยายตัวเป็น 757,505 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.4 จากการปรับเปลี่ยนพื้นที่พืชอื่น เช่น ยางพารา ผลไม้อื่น ๆ ตามผลตอบแทนที่จูงใจ แม้อัตราการขยายตัวใน 3 จังหวัดภาคตะวันออก จะเริ่มชะลอตัวลงเล็กน้อยเนื่องจากการเปลี่ยนพื้นที่ไปมากในช่วงก่อนหน้า โดยปีนี้เนื้อที่ให้ผลรวม 563,978 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.7 คาดการณ์ผลผลิตผลผลิตรวม 1,066,980 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.4 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 1,892 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.7 จากการดูแลรักษาอย่างใกล้ชิดและต้นทุเรียนอยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง โดยผลผลิตจะออกสู่ตลาดสูงสุดในเดือนพฤษภาคม ร้อยละ 45 ของผลผลิตทั้งหมด จากการวิเคราะห์คุณภาพผลผลิตตามสภาพอากาศที่สมดุลระหว่างความชื้น (ลानीญา) และความร้อน (เอลนีโญปานกลาง) ส่งผลดีต่อรสชาติ และคุณภาพเนื้อทุเรียน แต่ต้องเฝ้าระวังปัญหาารูปทรงผลผิดปกติและหนามจิบ แนวทางการตลาดจึงควรให้ความสำคัญกับการชูจุดเด่น เรื่อง คุณภาพเนื้อทุเรียน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

สำหรับประกาศวันเก็บเกี่ยวทุเรียนภาคตะวันออก ปี 2569 และเกณฑ์กำหนดน้ำหนักเนื้อแห้งในเนื้อทุเรียน ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 3-2567 ดังนี้

พันธุ์กระดุม ประกาศวันเก็บเกี่ยว วันที่ 20 มีนาคม 2569 โดยกำหนดเปอร์เซ็นต์น้ำหนักเนื้อแห้งไม่น้อยกว่า 27%

พันธุ์พวงมณีและพันธุ์ชะนี ประกาศวันเก็บเกี่ยว วันที่ 10 เมษายน 2569 โดยกำหนดเปอร์เซ็นต์ น้ำหนักแห้ง ไม่น้อยกว่า 30%

พันธุ์หมอนทองและพันธุ์ก้านยาว ประกาศวันเก็บเกี่ยว วันที่ 20 เมษายน 2569 โดยกำหนดเปอร์เซ็นต์ น้ำหนักแห้ง ไม่น้อยกว่า 32%

หากผลการวิเคราะห์น้ำหนักเนื้อแห้งของทุเรียนน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ถือว่าเป็นทุเรียนอ่อน

1.2 มังคุด ภาคตะวันออก

ปี 2569 **เนื้อที่ยืนต้นลดลงเหลือ 166,254 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.3** จากการโค่นสางเพื่อปลูกทุเรียนทดแทนและแก้ปัญหาความหนาแน่นในสวนผสม **คาดการณ์ผลผลิตรวม 177,055 ตัน ลดลงร้อยละ 31.6** ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลงเหลือ 1,088 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 31.1 เนื่องจากต้นอยู่ในระยะพักสะสมอาหาร หลังจากให้ผลมากในปีที่ผ่านมา ประกอบกับฝนที่ตกต่อเนื่องทำให้ดอกบางส่วนกลายเป็นใบอ่อน ซึ่งผลผลิตออกสู่ตลาดตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงสิงหาคม **โดยออกกระจุกตัวสูงสุดช่วงปลายเดือนพฤษภาคมถึงต้นมิถุนายน คิดเป็นร้อยละ 87 ของผลผลิตทั้งหมด** จากการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านแรงงาน จำเป็นต้องเร่งแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงานเก็บเกี่ยวจากการปิดด่านชายแดน โดยเสนอให้จัดตั้งจุดบริการ One Stop Service ในพื้นที่เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการต่อใบอนุญาต พร้อมส่งเสริมการจ้างงานและ Up-Skill แรงงานไทยที่ว่างงานในแถบจังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและตะวันออก

1.3 เงาะ ภาคตะวันออก

ปี 2569 **เนื้อที่ยืนต้นลดลงเหลือ 74,063 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.7** จากการโค่นสางเพื่อปลูกทุเรียนทดแทนและแก้ปัญหาความหนาแน่นในสวนผสม รวมถึงข้อจำกัดด้านแรงงานเก็บเกี่ยวที่หายากกว่าทุเรียน **คาดการณ์ผลผลิตรวม 150,408 ตัน ลดลงร้อยละ 5.8** ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลงร้อยละ 4.7 เนื่องจากต้นอยู่ในระยะพักสะสมอาหาร ประกอบกับฝนชุกในช่วงปลายปี 2568 ทำให้ความสมบูรณ์ในการติดดอกลดลง ด้านสายพันธุ์เงาะ เกษตรกรหันมาปลูกเงาะสีทองมากขึ้นแทนเงาะโรงเรียน เพื่อให้ผลผลิตออกสู่ตลาดได้เร็วขึ้น 10 - 15 วัน ซึ่งผลผลิตเริ่มออกสู่ตลาดตั้งแต่เดือนเมษายนถึงสิงหาคม **โดยออกกระจุกตัวสูงสุดในเดือนพฤษภาคม คิดเป็นร้อยละ 43.4 ของผลผลิตทั้งหมด**

1.4 ลองกอง ภาคตะวันออก

ปี 2569 **เนื้อที่ยืนต้นลดลงเหลือ 12,093 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.7** โดยเกษตรกรเน้นการโค่นสางลองกองเพื่อปลูกทุเรียนทดแทน หรือเหลือไว้เพียงลักษณะไม้รั้วริมขอบสวน เพื่อเพิ่มพื้นที่แสงแดดให้แก่พืชหลัก ทำให้การปลูกแบบสวนเดี่ยวมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง **คาดการณ์ผลผลิตรวม 7,755 ตัน ลดลงร้อยละ 7.1** ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลงร้อยละ 6.4 เนื่องจากฝนตกต่อเนื่องถึงปลายปี 2568 ทำให้เกษตรกรกักน้ำให้ต้นมีใบสดเพื่อกระตุ้นการออกดอกได้ยาก ประกอบกับเป็นช่วงพักต้นหลังจากให้ผลมากในปีที่ผ่านมา ซึ่งผลผลิตเริ่มออกสู่ตลาดตั้งแต่เดือนเมษายนถึงกันยายน **โดยออกกระจุกตัวสูงสุดในเดือนกรกฎาคม คิดเป็นร้อยละ 40.1 ของผลผลิตทั้งหมด**

2. สถานการณ์ผลไม้ภาคเหนือ (ลิ้นจี่)

คณะทำงานย่อยเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลและโลจิสติกส์ภาคเหนือ ได้จัดประชุม ครั้งที่ 2/2569 เมื่อวันที่ 26 - 27 กุมภาพันธ์ 2569 ได้ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์การเก็บเกี่ยวของไม้ผลเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของภาคเหนือ โดยสรุปผลข้อมูลประมาณการลิ้นจี่ รายละเอียดดังนี้

สถานการณ์ลิ้นจี่ปี 2569 ในพื้นที่ 4 จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ พะเยา และจังหวัดน่าน มีเนื้อที่ยืนต้น 64,783 ไร่ ลดลงจากปี 2568 ที่มี 65,862 ไร่ อยู่จำนวน 1,079 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ -1.64 เนื้อที่ให้ผล 64,768 ไร่ ลดลงจากปี 2568 ที่มี 65,791 ไร่ อยู่จำนวน 1,023 ไร่

หรือคิดเป็นร้อยละ-1.55 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 345 กิโลกรัม ลดลงจากปี 2568 ที่มี 448 กิโลกรัม อยู่จำนวน 113 กิโลกรัม หรือคิดเป็นร้อยละ -22.99 ทำให้มีปริมาณผลผลิตรวม 22,327 ตัน ลดลงจากปี 2568 ที่มี 29,478 ตัน อยู่จำนวน 7,151 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ -24.26 ขณะนี้ออกดอกแล้ว 100% ส่วนมากอยู่ในระยะดอกบานและติดผลอ่อน คาดการณ์ว่าผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากที่สุดในช่วงเดือนพฤษภาคมประมาณ 12,944 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 57.97 และเดือนมิถุนายน 8,967 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.16 ตัน

ปีนี้ถึงแม้ผลผลิตจะลดลง แต่ถ้ามองในมุมของตลาด ผลผลิตน้อยก็หมายความว่า ลิ้นจี่อาจจะขายได้ราคาดี ตามหลักเศรษฐศาสตร์ สินค้าน้อย ความต้องการเยอะ ราคาที่สูงขึ้นตาม ซึ่งเกษตรกรควรมีการดูแลผลผลิตให้ดี เก็บเกี่ยวตรงเวลา คัดเกรดให้เรียบร้อย จะได้ขายได้ราคาดี

สำหรับลิ้นจี่บ้านเราเป็นผลไม้เศรษฐกิจที่สำคัญ ทั้งขายผลสดในประเทศและแปรรูปส่งออก เช่น ลิ้นจี่กระป๋อง น้ำลิ้นจี่ ลิ้นจี่อบแห้ง ไอศกรีมลิ้นจี่ ลิ้นจี่แช่แข็ง ถ้าพี่น้องเกษตรกรช่วยกันรักษาคุณภาพ ก็จะสร้างรายได้ที่ดีให้กับครอบครัวและชุมชน

ดังนั้น อยากเชิญชวน ผู้ฟังทุกท่าน ในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ที่จะถึงนี้ลิ้นจี่ภาคเหนือ จะทยอยออกสู่ตลาดแล้ว อย่าลืมซื้อลิ้นจี่สดจากเกษตรกรโดยตรงนะครับ ได้ทั้งของสด คุณภาพดี แถมยังช่วยสนับสนุนพี่น้องเกษตรกรของเราอีกด้วย ซึ่งอย่างที่กล่าวไปว่าปีนี้ผลผลิตน้อยกว่าปีก่อน ใครอยากกินต้องรีบนะครับ ขอบอกเลยว่าลิ้นจี่สดๆ จากจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา น่าน หวานฉ่ำ หอมกรุ่น มีประโยชน์ ได้ทั้งวิตามินซี ต้านอนุมูลอิสระ บำรุงผิวพรรณ เสริมภูมิคุ้มกัน ได้ทั้งความอร่อยและสุขภาพดี ซื้อกินเอง ซื้อฝากคนที่เรารัก ลิ้นจี่สีชมพูอมแดงสวยรูปทรงเหมือนหัวใจ เป็นของขวัญแทนใจ สามารถซื้อส่งทางไปรษณีย์ให้คนที่เรารักและญาติมิตร รับรองว่าถูกใจทุกคน

ช่วงสรุปท้ายรายการ

ปี 2569 นี้ ทุเรียนยังคงเป็นพืชดาวเด่นของภาคตะวันออก ขณะที่มังคุด เงาะ และลองกอง แม้ผลผลิตลดลง แต่ยังคงคุณภาพดี ส่วนลิ้นจี่ภาคเหนือมีผลผลิตลดลง แต่มีโอกาสด้านราคาและการตลาด

ท้ายนี้ ขอเชิญชวนพี่น้องประชาชนทุกท่าน “กินผลไม้ไทย ใช้ของไทย” เลือกซื้อผลไม้ตามฤดูกาล สด ใหม่ ปลอดภัย และช่วยสนับสนุนเกษตรกรไทยให้มีรายได้อย่างยั่งยืน

ขอบคุณทุกท่านที่ติดตามรับฟัง แล้วพบกันใหม่ในตอนต่อไป สวัสดีครับ

กำหนดออกอากาศ : วันพฤหัสบดี ที่ 23 เดือน เมษายน พ.ศ. 2569

ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร คลื่นความถี่ AM. 1386 กิโลเฮิร์ต

เรียบเรียงโดย : กลุ่มส่งเสริมไม้ผล สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร